

Adviseurs in leren & ontwikkeling

marrant

**Monitor VVE
Gemeente Renkum**

marrant

Monitor VVE

Gemeente Renkum

December 2014

Cecile Godefrooy
Tineke Boekhorst

Marant | Adviseurs in Ieren & ontwikkeling
Nieuwe Aamsestraat 84a, 6662 NK Elst
Postbus 198, 6660 AD
Telefoon 0481 43 93 00
www.marant.nl
post@marant.nl

Inhoudsopgave

Inleiding	1
Aanpak	1
Deelnemende scholen.....	1
1. VVE in beeld	3
1.1 Cijfers en feiten	3
1.2 Kwaliteit van onderwijs	3
1.2.1 Gebruik van een (VVE-)methode	4
1.2.2 Volgen van kinderen	5
1.2.3 Ouderbetrokkenheid	6
1.2.4 Doorgaande lijn	7
1.3 Beleid en kwaliteitszorg.....	8
2. Verbeterpunten	9
2.1 Waarin zou de school kunnen investeren om de kwaliteit te verbeteren?	9
2.2 Gewenste investering van de gemeente volgens de scholen.....	10
3. Conclusies en advies	13
Bijlage 1	15

Inleiding

De gemeente Renkum heeft in 2012/2013 onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van VVE in de voorschoolse voorzieningen. Omdat de gemeente weinig zicht heeft op de vroegschool en deze informatie wel nodig heeft in het kader van VVE-beleid, heeft de gemeente Marant verzocht om eind 2014 onderzoek te doen onder de basisscholen met als doel een beeld te krijgen van de aandacht voor VVE en de wijze waarop invulling wordt gegeven aan educatie binnen de vroegschoolse periode.

Daarmee hebben de basisscholen de gelegenheid om de gemeente te voorzien van input zodat, indien nodig en gewenst, de gemeente in samenspraak met het onderwijs verbeterpunten kan oppakken.

Aanpak

De gemeente heeft op het einde van het schooljaar het onderzoek naar VVE aangekondigd bij de scholen.

Na een oriënterend gesprek met de ambtenaar van de gemeente Renkum, is een beknopt plan van aanpak opgesteld, waarin acties, tijdspad en betrokkenen opgenomen zijn. Deze is in een offerte aangeboden en akkoord verklaard.

Het plan was om de opzet van het onderzoek met alle scholen te bespreken aan de besturentafel VVE. Omdat dit overleg pas in december plaats zou vinden, is in overleg met de gemeente gekozen voor een andere opzet. De schoolbesturen zijn op de hoogte gesteld van het voornemen van de gemeente, in een eerder overleg, aan de hand van het eerste conceptrapport van de inspectie voor het onderwijs inzake VVE in de gemeente Renkum.

Er is gebruik gemaakt van een gepland directeurenoverleg Oosterbeek in oktober jl. Met hen is de digitale vragenlijst en het interviewformat besproken en bijgesteld. Met hun input zijn de overige scholen per email geïnformeerd en in de gelegenheid gesteld om hun opmerkingen en bijstellingen aan te geven. Het onderzoek is in november gestart.

Alle scholen hebben een digitale vragenlijst ingevuld en op alle scholen zijn interviews afgenomen.

In dit rapport worden de onderzoeksresultaten gepresenteerd. Op basis van de uitkomsten wordt een advies gegeven over de items die in samenspraak opgepakt kunnen worden.

Deelnemende scholen

- de Mariënborn
- Vita Veraschool
- Prinses Beatrixschool
- Dr. Albert Schweitzerschool
- De Dorendalschool
- Don Boscoschool
- Bernulphusschool
- Airborneschool
- Paasbergschool
- OBS De Marlijn
- dr. Jac. P. Thijsseschool
- De Wegwijzer
- Prinses Beatrixschool Renkum

In deze rapportage schrijven we onze bevinden van de monitor en de interviews. De monitor is in zijn geheel als bijlage in dit rapport opgenomen.

Graag willen we iedereen bedanken die heeft deelgenomen aan dit onderzoek.

1 VVE in beeld

1.1 Cijfers en feiten

Doelgroepkinderen

Er bestaat onduidelijkheid over de definitie doelgroepkind VVE (voorschools) bij de gemeente en doelgroepkind in het basisonderwijs.

De definitie voor kinderen in de voorschool is peuters met een (dreigende) taalachterstand. Voor basisschoolleerlingen geldt de gewichtenregeling. We hebben de scholen gevraagd naar het aantal doelgroepkleuters in groep 1 en groep 2.

Uit de monitor blijkt dat de populatie doelgroepkleuters op de scholen 43 kinderen bedraagt, 20 in groep 1 en 23 in groep 2.

Om onderscheid te kunnen maken tussen scholen met meer of minder doelgroepkinderen, gaan we voor dit onderzoek uit van een aantal van 4 doelgroepkinderen of meer per school. Indien dat het geval is, spreken we in deze rapportage van een 'VVE-school'. Dit zijn de Albert Schweitzerschool, de Don Boscoschool, de dr. Jac. P. Thijsseschool, de Wegwijzer en de Prinses Beatrixschool (Renkum). Er is geen enkele 'VVE-school' in Oosterbeek.

Als we nader inzoomen op deze scholen, blijken 14 van de 20 doelgroepkleuters in groep 1 op deze 5 scholen te zitten en 20 van de 23 in groep 2. Dit is een bevestiging dat 4 of meer kleuters op school een voor dit onderzoek onderscheidend criterium is.

Doorstroom naar groep 3

Uit de monitor blijkt dat bijna alle kinderen doorstromen van groep 2 naar groep 3. In slechts zes gevallen zijn kinderen, die qua leeftijd wel toe waren aan groep 3, niet doorgegaan. In de helft van de gevallen, 3 kleuters, gaat het niet om doelgroepkinderen.

1.2 Kwaliteit van onderwijs

In de interviews hebben we gevraagd naar de kwaliteit van VVE, van het onderwijs aan 4-6 jarigen. Het Bevoegd Gezag is verantwoordelijk voor de kwaliteit van het onderwijs. De kwaliteit wordt beoordeeld door de Inspectie van het onderwijs.

Kwaliteit van leerkrachten

Kwaliteit is volgens de respondenten af te lezen aan de professionaliteit van de leerkrachten. Dit betreft leerkrachten die pedagogisch en didactisch bekwaam zijn. De respondenten van interviews noemden, samengevat en in willekeurige volgorde, de volgende aspecten:

- Een goede pedagogische grondhouding hebben;
- Het kind goed kunnen volgen, de leerlijnen kennen, het aanbod afstemmen op de behoeften van het kind en een beredeneerd aanbod (wat aansluit op de behoefte van de peuter) aanbieden;
- Weten dat spelen leren is in een rijke leeromgeving.
- Handelingsgericht en -bekwaam zijn en om kunnen gaan met verschillen tussen kinderen en inzetten op de brede ontwikkeling: taal, ruimtelijke oriëntatie, SEO, motoriek, rekenen

VVE scholen

Specifiek voor de scholen die als VVE scholen worden aangemerkt (zie blz 3 1.1) betekent kwaliteit van onderwijs, volgens respondenten, dat naast bovengenoemde aspecten, leerkrachten extra inzetten op taalontwikkeling bij kinderen. Het vraagt van leerkrachten, dat zij voorwaarden weten te scheppen om kinderen intrinsiek gemotiveerd te krijgen én te houden in het leerproces.

Tevredenheid

Men is tevreden over de kwaliteit van zijn leerkrachten. Men verwoordt dat als volgt: Onze leerkrachten hebben veel kennis van en een passie voor kleuters. Leerkrachten kijken goed naar de behoeften van de kinderen en passen het onderwijsaanbod hierop aan. De activiteiten worden heel bewust ingezet. Ze werken met groepsoverzichten en groepsplannen, die duidelijkheid en structuur geven. Leren door spel is belangrijk.

Metten

De tevredenheid over de kwaliteit van onderwijs wordt op vier manieren gemeten:

- 1 Door toetsen en observatie/kindvolgsystemen: CITO, KIIK!,DHH (digitaal handelingsprotocol hoogbegaafdheid), QuickScan diagnostiek, Skol, Pravo en Veiligheidsmeter Vreedzame school.
- 2 Door middel van gesprekken met ouders en kinderen
- 3 Door kinderen te observeren: in hoeverre kinderen graag naar school gaan, zich prettig en veilig voelen en iets durven te vragen; zien we de vonk in de ogen, zijn ze verwonderd en nieuwsgierig, hebben ze plezier en zijn ze bezig met leren;
- 4 Door leerkrachten te observeren,: de mate van ontspanning, plezier en motivatie van leerkrachten.

1.2.1 Gebruik van een (VVE-)methode

Methode

Van de hieronder vermelde methoden is Schatkist een taal- en rekenmethode voor kleuters. De overige zijn (erkende) VVE methoden.

Van de dertien scholen werken 7 scholen met Schatkist, 2 met Kleuterplein en één met Startblokken. Drie scholen werken niet met een methode, maar met thema's. Van de VVE scholen werken er vier met Schatkist en één met Startblokken.

Antwoordkeuzen	Reacties	
KO totaal	0,00%	0
Piramide	0,00%	0
Schatkist	53,84%	7
Startblokken	7,69%	1
Kaleidoscoop	0,00%	0
Kleuterplein	15,38%	2
Geen methode, we werken met thema's	23,08%	3
Geen methode, we werken niet met thema's	0,00%	0
Totaal		13

Uit de interviews blijkt dat veel scholen, vooral de niet-VVE scholen, de methode gebruiken als bronnenboek.

Twee scholen, waarvan één VVE-school, werken hiernaast nog met een woordenschatmethodiek. Op één VVE-school maken ze gebruik van computerprogramma's en digitale prentenboeken.

Scholing

Van de 13 scholen hebben 7 een scholing gevolgd op de VVE-methode. In veel gevallen is dat al meer dan 6 jaar geleden. Of men heeft een korte implementatiecursus in vier woensdagmiddagen gevolgd.

Van de 5 VVE-scholen hebben er 3 scholing gevolgd. Bij één school is dat meer dan 8 jaar geleden; bij een andere VVE school betreft het de korte implementatiecursus.

Vastleggen van werkwijze

Van de dertien scholen hebben negen hun werkwijze vastgelegd en is dit bij alle VVE scholen het geval.

1.2.2. Volgen van kinderen

Het volgen van kinderen

Hierbij gaat het om de manier, waarop de ontwikkeling van kinderen wordt gevolgd en vastgelegd en hoe wordt omgegaan met leerlingen met bijzondere onderwijsbehoeften.

Leerlingvolgsystemen

Tien van de dertien scholen gebruiken één van de drie leerlingvolgsysteem: KIJK!, Ontwikkelvolgmodel of Pravoo. De scholen die 'niet van toepassing' hebben ingevuld, blijken bij nadere analyse wel kinderen te volgen, maar dan met Esis, Mijlpalen of met Parnassys.

Vaak worden er meerdere systemen op een school gebruikt, waarbij naast CITO Ivs, Esis B en Parnassys (ZIEN), ook SKOL (SEO) en HOREB genoemd zijn.

Van de scholen die met KIJK! werken, neemt de helft van de scholen deze 2 keer per jaar af bij alle kleuters, in één geval 3 keer en in 2 gevallen 1 keer per jaar. De gegevens die hieruit worden verkregen, worden door alle scholen vastgelegd en gebruikt voor verdere ontwikkelingsstimulering en begeleiding van kinderen. Tevens worden deze gebruikt voor het maken van groeps- en begeleidingsplannen op de verschillende niveaus.

Toetsen

De volgende CITO toetsen worden afgenomen door de scholen:

	Taal voor kleuters	Rekenen voor kleuters	Taaltoets voor kleuters	Totale aantal respondenten
M1	100,00% 8	100,00% 8	25,00% 2	8
E1	100,00% 11	100,00% 11	18,18% 2	11
M2	100,00% 12	100,00% 12	16,67% 2	12
E2	100,00% 11	100,00% 11	18,18% 2	11

Voor de VVE scholen ziet dat er als volgt uit:

	Taal voor kleuters	Rekenen voor kleuters	Taaltoets voor kleuters	Totale aantal respondenten
M1	100,00% 3	100,00% 3	33,33% 1	3
E1	100,00% 4	100,00% 4	25,00% 1	4
M2	100,00% 5	100,00% 5	20,00% 1	5
E2	100,00% 4	100,00% 4	25,00% 1	4

Alle scholen werken met een toetskalender en maken groepsoverzichten voor taal en rekenen. Bijna alle schoollocaties (12 van de 13) stellen op basis daarvan de groepsplannen op. Acht scholen maken groepsoverzichten van SEO en daarvan maken er 5 groepsplannen.

Voor de VVE scholen ziet het er als volgt uit:

	Groepsoverzichten	Groepsplannen	Totale aantal respondenten
Taal	100,00% 5	100,00% 5	5
Rekenen	100,00% 5	100,00% 5	5
Sociaal emotionele ontwikkeling	100,00% 4	75,00% 3	4

1.2.3 Ouderbetrokkenheid

Ouderbetrokkenheid kan op verschillende manieren geïnterpreteerd worden. Als de school informatie geeft aan ouders over onderwijs- en opvoedingszaken dan spreken we van ouderbijeekkomsten.

Wanneer ouders betrokken zijn op school als geheel, bijvoorbeeld zitting hebben in de MR of helpen bij een activiteit dan is er sprake van ouderparticipatie.

Met ouderbetrokkenheid in relatie tot VVE bedoelen we in dit onderzoek *educatieve* betrokkenheid, waarmee we de betrokkenheid op de ontwikkeling van het eigen kind bedoelen.

Ouderbijeekkomsten

Uit de monitor blijkt, dat op 3 scholen inhoudelijke ouderbijeekkomsten georganiseerd worden over opvoeding en educatie. Dit betreft niet-VVE scholen. Eén school organiseert dit 2x per jaar, de andere twee doen dat 1x. De volgende onderwerpen zijn hier aan bod gekomen: pesten, voeding, kanjertraining, veilig internetgebruik en renovatie school. Dit laatste is geen inhoudelijk thema.

Uit de interviews blijkt dat informatieavonden wisselend worden bezocht door ouders. Een school geeft aan naast de themabijeekkomsten ook een nieuwsbrief uit te geven, waarin ouders inhoudelijk worden geïnformeerd over het onderwijs.

Drie scholen hebben op de antwoordalternatieven in de monitor, inloopmomenten, ouderkamer, koffieochtenden of huisbezoek geen van deze georganiseerd. Daaronder bevindt zich ook een 'VVE school'.

Ouderparticipatie

Uit de interviews blijkt, dat deelname van ouders aan schoolactiviteiten heel wisselend is. Soms is dat erg hoog, bijvoorbeeld als ouders met eigen geld en materiaal helpen om de school op te knappen.

De ouderparticipatie is voor een aantal scholen een punt van aandacht. De vraag voor hen is hoe dit vorm te geven. Dit vindt men lastig. Ouders zijn vaak drukbezet en hebben te weinig tijd. Ook zijn er laagopgeleide ouders, die moeilijker te bereiken zijn.

Educatieve ouderbetrokkenheid

Uit de interviews blijkt er verschil te zijn in betrokkenheid bij ouders:

Bij het merendeel van de scholen is de betrokkenheid van ouders op eigen kind over het algemeen groot. Ouders zijn gesprekspartner en volgen samen met de school de ontwikkeling van het kind.

De school deelt met de ouders de informatie over het kind bij de haal- en brengmomenten en in geplande gesprekken, waarin de ontwikkeling van het kind centraal staat. Men vindt het belangrijk om de ouders eerlijke en duidelijke informatie te geven, ouders te stimuleren thuisactiviteiten uit te voeren en te voorzien van opvoedingstips

Er zijn scholen, waar de leerkrachten van groep 1 en 2 bij alle kinderen op huisbezoek gaan. Dit geeft veel informatie over het gezin en is goed voor het opbouwen van de vertrouwensrelatie.

Als kinderen naar groep 3 gaan, is er een afsluitend oudergesprek.

Maar er zijn ook ouders die moeilijk of niet te bereiken zijn. Dat is een minderheid. Daarvan is bijvoorbeeld sprake als ouders geen of onvoldoende thuisactiviteiten met kinderen ondernemen, ondanks de aansporingen van leerkrachten. De ouders zijn te druk bezet om met de kinderen iets te doen. Of ouders die extra aangespoord moeten worden om naar oudergesprekken te komen. Het halen en brengen is belangrijk voor de contacten met de ouders. Voor schooltijd is er even tijd voor een gesprekje. Tegenwoordig worden veel kinderen door opa's en oma's gebracht. Daardoor spreekt men de ouders minder.

Ouderbetrokkenheid en VVE-scholen

De VVE scholen voeren regelmatig gesprekken met ouders, o.a. bij haal- en brengcontacten over omgang met kinderen, thuis en op school. De scholen gaan op huisbezoek, minimaal 1, soms 2 keer. Leerkrachten geven regelmatig opvoedingstips en spreken ouders over de pedagogische aanpak en taalstimulering thuis. Bij ouderbijeenkomsten is de betrokkenheid van ouders laag.

Ontwikkeling stimulering thuis

Uit de monitor blijkt, dat alle scholen ouders stimuleren om thuis een ontwikkeling bevorderende activiteit met hun kind te doen. Naast thuis voorlezen, wordt op 9 scholen, waarvan 2 VVE-scholen, de logeerknuffel mee naar huis gegeven. Bij 6 scholen worden aan ouders activiteiten aangereikt, die passen binnen het thema dat op dat moment aan de orde is.

Drie VVE-scholen ondersteunen ouders bij het aanleren van ontwikkelingsgericht gedrag.

Dit beeld is bevestigd in de interviews.

1.2.4 Doorgaande lijn

Overdracht van voorschools naar school

De voorscholen dragen alle kinderen over aan de basisschool via het overdrachtsformulier. Uit de interviews blijkt dat daar veel verschil in kwaliteit is. In veel gevallen is het overdrachtsformulier de enige bron van informatie. Er is niet of nauwelijks persoonlijk contact, behalve als de school en de voorschool in hetzelfde gebouw zitten. Als het formulier onduidelijk is of als de school het niet krijgt, dan neemt de school contact op met voorschool. De scholen stellen het op prijs als de voorschoolse voorzieningen daar meer initiatief innemen.

De kwaliteit van het ingevulde formulier is wisselend en dat schrijft men onder andere toe aan het verschil in kwaliteit van de pedagogische medewerkers. Men ziet graag meer diepgang en een meer kritische blik. Ook meer informatie over "gemiddelde" kinderen is wenselijk.

VVE

Een VVE school geeft in het interview expliciet aan dat 50% van de kinderen geen voorschool heeft gehad. Dat zijn met name kinderen van taalzwakke ouders. Er is dan geen overdrachtsformulier en in de gevallen er wel een is ingevuld, is dat wisselend van kwaliteit. Daardoor wordt op de betreffende school van alle kinderen het startniveau bepaald.

Er is op één school warme overdracht van voorschool naar de school.

De overdracht van 2 naar 3 is op de VVE scholen geregeld. Van alle kinderen wordt de onderwijsbehoefte vastgesteld, in een groepsverzicht gezet en warm overgedragen naar leerkracht van groep 3.

Inhoudelijke samenwerking

Op drie scholen, waarvan één VVE school, is er inhoudelijke samenwerking met de voorschool.

Eén school is erg tevreden over het Speelleerplein dat samen met SKAR is ingericht.

De scholen geven in de interviews aan, dat er geen inhoudelijke doorgaande lijn is: er is geen gemeenschappelijke manier van werken, er zijn geen doelen met elkaar afgesproken. De programma's en de kindvolgsystemen zijn onvoldoende op elkaar afgestemd, dat de doorgaande lijn niet ten goede komt.

1.3 Beleid en kwaliteitszorg

Op 5 van de 13 scholen is VVE opgenomen in het schoolplan, waarvan er 3 VVE scholen zijn. Bij 6 van de 13 scholen is VVE opgenomen in het strategisch beleidsplan van de stichting. Ook hier is dat niet voor alle VVE scholen van toepassing. Op de 9 scholen is er een medewerker die de kwaliteit bewaakt, waarvan 4 VVE scholen. De beleidscyclus wordt op 3 scholen gevolgd. Daar evalueren ze het VVE beleid. Daaronder bevinden zich 2 VVE scholen. De evaluatie geschiedt 3 tot 4 keer per jaar. Er wordt geëvalueerd op basis van toetsen, groepsbesprekingen, observaties en data-analyses.

2. Verbeterpunten

Onderwijs

De scholen zijn tevreden over de kwaliteit van het onderwijs en hebben de ambitie zich verder te ontwikkelen. Daarbij noemt men het werken in een kleine groep, het kijken naar en het uitgaan van de onderwijsbehoeften van kinderen en het verder ontwikkelen van Opbrengstgericht Werken bij kleuters. Specifieke aandachtspunt voor scholen met kinderen van hoogopgeleide ouders zijn het beter planmatige werken met kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong. Betere materialen voor deze kleuters is wenselijk, evenals dat wenselijk is voor de taalzwakke kleuters.

Eén school mist een echte 'klosser', waarmee ze een leerkracht voor ogen hebben, die kennis heeft van kleuteronderwijs en die de basisvaardigheden voor onderwijs aan jonge kinderen beheerst. Verder gaat één school het onderwijs aan NT- 2 kleuters en een andere school aan cluster 2 kinderen verder ontwikkelen.

Tot slot vindt een aantal scholen dat het muziek -en cultuuronderwijs meer ontwikkeld kan worden.

Ouderbetrokkenheid

De verbeterpunten die de scholen hierbij noemen zijn het verder ontwikkelen van ouderbetrokkenheid in brede zin en de educatieve ouderbetrokkenheid in het bijzonder. Verder is het stimuleren van de taal bij ouders een verbeterpunt.

Overdracht Voorschool

De voorscholen dragen alle kinderen over aan de basisscholen via een overdrachtsformulier. De scholen vinden dat de kwaliteit van invullen moet verbeteren om de doorgaande lijn goed te kunnen doorzetten. De kwaliteit van het formuleren en interpreteren van de ontwikkeling van kinderen in de voorschool vraagt aandacht. Ook ziet men het opnemen van de logopedische screening op overdrachtsformulier als verbetering.

Wenselijk is om een kind niet later dan 3 maanden voor de 4 jaar op school aan te melden. Er is dan nog tijd om in te schatten of er aandachtspunten zijn, die verder onderzocht moeten worden.

Om de doorgaande lijn optimaal te kunnen doorzetten is warme overdracht alle kinderen wenselijk, maar zeker voor zorgkinderen.

Verbeterpunten voor specifiek de VVE scholen

Men wil beter de programma's met de voorscholen afstemmen en feedback geven op de kwaliteit van het invullen van het overdrachtsformulier.

Schoolintern wil men het woordenschat onderwijs verder ontwikkelen en een school wil meer aandacht voor rekenen. Ten aanzien van ouders kan men de educatieve ouderbetrokkenheid nog sterker neerzetten en het lezen en voorlezen thuis meer stimuleren.

Men wil de visie op VVE, het beleid en afspraken daarover beter evalueren en borgen in de school (schoolplan).

2.1 Waarin zou de school kunnen investeren om de kwaliteit te verbeteren?

Investing van de scholen

De scholen vinden dat zij zelf het contact met de voorscholen kunnen verbeteren ten behoeve van de doorgaande lijn. Daarbij zijn de eerder verbeterpunten onderwerp van gesprek.

Om het onderwijs te optimaliseren is de aanschaf van materiaal gewenst. Hierbij noemen ze specifiek ontwikkelingsmaterialen voor doelgroepkinderen, voor langzaam lerende kinderen en voor snel-lerende kinderen

Professionalisering

De scholen zien het als hun taak blijvend te investeren in het up-to-date houden van specifieke kennis op het gebied van het leren van jonge kinderen. Daarnaast zijn specifiek cursussen voor oudergesprekken en 'taalontwikkeling binnen social media' genoemd.

VVE scholen

Ten aanzien van de ouders gaan de scholen de educatieve ouderbetrokkenheid nog sterker neerzetten en de taalstimulering van ouders verder ontwikkelen. Voor de VVE scholen geldt dat zij het onderwijs beter willen afstemmen op de programma's van de Voorscholen. Er is een school die investeert in een HBO-er op de voorschool.

Ook het borgen van VVE beleid en aanpak in het schoolplan is een actiepoint voor de scholen zelf.

2.2 Gewenste investering van de gemeente volgens de scholen

Hieronder volgt een totaalbeeld van wensen die in het basisonderwijs leven. Niet alle wensen hebben betrekking op de vroegschoolse periode waarop dit onderzoek is gericht.

VVE-beleid vraagt samenwerking van de gemeente met de voor- en vroegscholen. Daarvoor vinden scholen het wenselijk dat de gemeente haar visie en beleid duidelijk formuleert op de volgende, door de scholen genoemde punten:

- Een beleidsplan met beschrijving wat de VVE doelen zijn en hoe de gelden besteed worden;
- visie op doelgroep kinderen en definiëring daarvan: brede ontwikkeling of alleen taalstimulering;
- Beleid en aanpak voor kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong in de voorschool;
- De overdracht: welke kinderen worden op welke wijze overgedragen;
- Huisvestingsbeleid: wat zijn de mogelijkheden om naar een IKC te groeien.

Investeren in moeilijke gezinssituatie:

- Inzetten van hulp in gezinnen, waar de omstandigheden niet bevorderlijk zijn voor de brede ontwikkeling van kinderen;
- Begeleiding van gezinnen met een autistisch kind;
- Verbinding van scholen met voorzieningen in de omgeving voor afstemming op signalen en hulpverlening.

Investeren in voorzieningen:

- Laagdrempelig maken van de voorschool zodat doelgroepkinderen meer naar Voorschool gaan. Het consultatiebureau hier een nog sterkere rol in geven (VVE school);
- Brede school met alle voorzieningen in huis, waardoor er korte lijnen ontstaan;
- School(bibliotheek);
- Cultuurmenu;
- Gymlokaal;
- Zwemles;
- Buurtsportwerk;
- Zandbak op publiek terrein en schone schoolomgeving.

Investeren in doorgaande lijn:

- Facilitering van pedagogische medewerkers in tijd om goede overdracht in het algemeen en warme overdracht in het bijzonder te kunnen realiseren.

Investeren externen rondom de scholen:

- Blijvend investeren in de logopedische screening op school en voorschools;
- Facilitering van een praktijkgerichte orthopedagoog die kijkt waar kinderen met een taalachterstand zitten en die taalstimulering nodig hebben op grond waarvan middelen verdeeld kunnen worden.

Investeren in professionalisering:

Daarover lopen de meningen sterk uiteen. Of men wil helemaal geen training of men vraagt er expliciet om. Hieronder de gewenste professionalisering:

- Training KIJK;
- Invullen van overdrachtsformulier voor de voorschool;
- VIRA training, hoe dit systeem werkt en wanneer te gebruiken.

VVE specifieke wensen:

- Een training met open inschrijving over jonge kind en taalontwikkeling;
- Professionalisering in VVE methode.

Verbeteren VVE tafel

Tijdens de interviews zijn verbeter suggesties aangereikt om de VVE tafel meer succesvol te maken.

Deze zijn:

- De planning en tijd beter en vroeger afstemmen met de scholen, zodat het haalbaar is om deel te nemen;
- Onderwerpen bespreken die ook voor scholen interessant zijn;
- Het doel van de VVE-tafel helder formuleren;
- De agenda opstellen met een agendagroep en op tijd versturen;
- Mogelijkheid onderzoeken om VVE-tafels meer geografisch nabij te organiseren;
- Op basis van gelijkwaardigheid met elkaar (onderwijs en gemeente) in gesprek gaan;
- Het opgestelde rapport agenderen in de LEA om de gezamenlijke aanpak te bespreken.

3 Conclusie en advies

1 Actualiseren van kennis

Uit de monitor blijkt dat de VVE-scholing lang geleden of in verkorte vorm heeft plaatsgevonden. Intussen zijn er nieuwe inzichten op het gebied van VVE ontstaan en hebben de scholen zich verder ontwikkeld in onderwijs aan jonge kinderen. Daarom adviseren we de gemeente, om samen met het onderwijs de wensen en behoeften van leerkrachten van groep 1 en 2 te onderzoeken en daar waar wenselijk en noodzakelijk, een passende scholing aan te bieden.

2 Overdracht

Alle kinderen worden minimaal schriftelijk overgedragen van voorschool naar de basisschool. Zo zijn alle scholen geïnformeerd over de ontwikkeling van het kind. Een goede zaak. De kwaliteit van de overdracht verschilt. De scholen hebben behoefte om beter te weten waar het kind staat in zijn ontwikkeling en zij willen graag meer diepgang bij het invullen van het overdrachtsformulier. Daarvoor is, zo adviseren zij, een investering in de pedagogische medewerkers nodig.

Daarnaast is het een goede investering van de scholen om zelf met de (schoolnabije) voorschoolse voorzieningen in gesprek te gaan over de informatie die zij nodig hebben om de doorgaande lijn goed te kunnen voortzetten.

De beste manier om kinderen goed in beeld te krijgen, is de warme overdracht, waar men elkaar kan bevragen op de ontwikkeling van het kind. We adviseren de gemeente te onderzoeken of het haalbaar en noodzakelijk is, om alle kinderen, c.q. doelgroepkinderen warm over te dragen.

3 Doorgaande lijn in ontwikkeling

Om als basisschool goed aan te kunnen sluiten op de ontwikkeling van kinderen uit de voorschool, de doorgaande lijn, is afstemming op de voorschool een voorwaarde.

De scholen geven aan, dat er geen inhoudelijke doorgaande lijn is, er is geen gemeenschappelijke manier van werken en er zijn geen doelen met elkaar afgesproken. De programma's en de kindvolgsystemen zijn niet (altijd) op elkaar afgestemd.

We adviseren de gemeente om in de LEA-overleggen met bestuurders, scholen en aanbieders in gesprek te gaan om te komen tot goede afstemming, waarbij ieders rol en verantwoordelijkheid vastgesteld wordt.

4 Ouderbetrokkenheid

De ouderbetrokkenheid op alle niveaus (ouderbijeenkomsten, ouderparticipatie en educatieve betrokkenheid) is wisselend. Uit onderzoek is bekend, dat *educatieve* ouderbetrokkenheid en het thuis uitvoeren van ontwikkelingsstimulerende activiteiten positief bijdraagt aan totale ontwikkeling van kinderen en aan taalontwikkeling in het bijzonder. Het verhoogt de leerprestaties van de leerlingen.

We adviseren de gemeente om samen met de scholen en de voorschoolse voorzieningen aan de VVE-tafel in gesprek te gaan hoe deze educatieve ouderbetrokkenheid verhoogd kan worden en daar uitvoering aan te geven.

5 De VVE tafel

De scholen hebben in interviews verbetervoorstellen gedaan ten aanzien van de VVE-tafel. We adviseren de gemeente daar notie van te nemen en met de deelnemers de suggesties te bespreken. De verbetervoorstellen zijn op pagina 11 beschreven

Bijlage 1: Vragenlijst

Vraag 1: Wat is de naam van uw school?

Beantwoord: 13

Overgeslagen: 0

Scholen
Oec. Daltonschool de Mariënborn
Vita Vera
Prinses Beatrixschool
Dr. Albert Schweitzerschool
De Dorendal
Don Boscoshool
Bernulphusschool
Airborneschool
De Paasbergschool
OBS De Marlijn
dr. Jac. P. Thijsseschool
de Wegwijzer
Prinses Beatrixschool

Vraag 2: Aantal doelgroepkinderen* in groep 1

Beantwoord: 13

Overgeslagen: 0

#	Reacties	School
1	0	de Mariënborn
2	0	Vita Vera
3	0	Prinses Beatrixschool Oosterbeek
4	4	dr. Albert Schweitzerschool
5	0	de Dorendal
6	4 (vermoedelijk)	Don Boscoshool
7	2	Bernulphusschool
8	2	Airborneschool
9	-	de Paasbergschool
10	2	OBS de Marlijn
11	2	dr. Jac. P. Thijsseschool
12	2	de Wegwijzer
13	2	Prinses Beatrixschool Renkum

Vraag 3: Aantal doelgroepkinderen* in groep 2

Beantwoord: 13

Overgeslagen: 0

#	Reacties	School
1	0	de Mariënborn
2	1	Vita Vera
3	0	Prinses Beatrixschool Oosterbeek
4	7	dr. Albert Schweitzerschool
5	0	de Dorendal
6	1	Don Boscoschool
7	1	Bernulphusschool
8	0	Airborneschool
9	-	de Paasbergschool
10	1	OBS de Marlijn
11	3	dr. Jac. P. Thijsseschool
12	7	de Wegwijzer
13	2	Prinses Beatrixschool Renkum

Vraag 4: Hoeveel doelgroepkinderen zijn er aan het eind van schooljaar 2013-2014 niet doorgestroomd naar groep 3, die daar qua leeftijd wel aan toe waren?

Beantwoord: 13

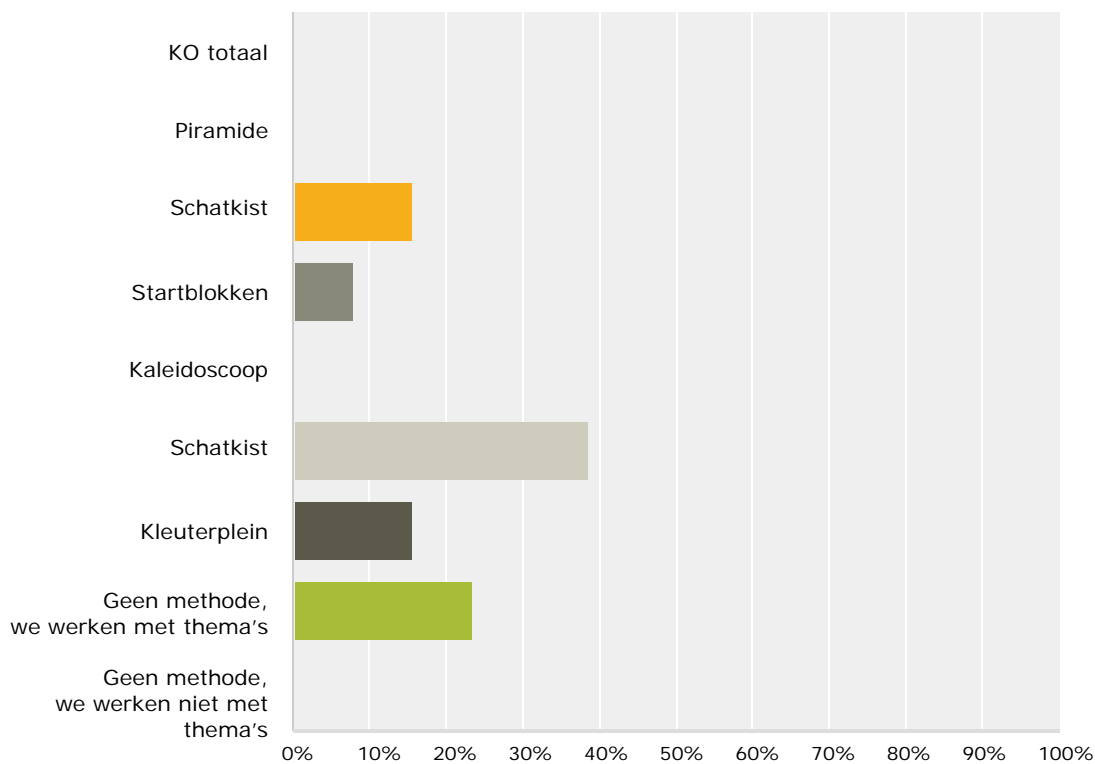
Overgeslagen: 0

#	Reacties	School
1	0	de mariënborn
2	0	Vita Vera
3	0	Prinses Beatrixschool Oosterbeek
4	1	dr. Albert Schweitzerschool
5	0	de Dorendal
6	geen doelgroepkinderen / wel 2 leerlingen met andere redenen niet doorgestroomd	Don Boscoschool
7	0	Bernulphusschool
8	0	Airborneschool
9	-	de Paasbergschool
10	0	OBS de Marlijn
11	0	dr. Jac. P. Thijsseschool
12	2	de Wegwijzer
13	0 (1 leerling in groep 3 gedoubleerd met taalachterstand)	Prinses Beatrixschool Renkum

Vraag 5: Wij maken gebruik van VVE- programma/methode:

Beantwoord: 13

Overgeslagen: 0

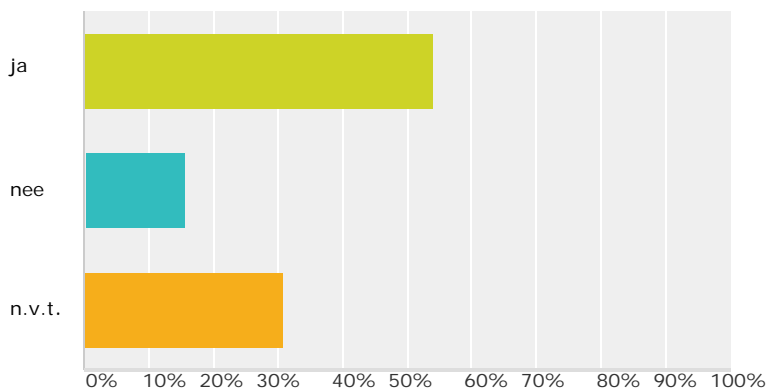

Antwoordkeuzen	Reacties
KO totaal	0,00% 0
Piramide	0,00% 0
Schatkist	15,38% 2
Startblokken	7,69% 1
Kaleidoscoop	0,00% 0
Schatkist	38,46% 5
Kleuterplein	15,38% 2
Geen methode, we werken met thema's	23,08% 3
Geen methode, we werken niet met thema's	0,00% 0
Totaal	13

Vraag 6: Wij hebben scholing gehad bij de invoering van de methode

Beantwoord: 13

Overgeslagen: 0

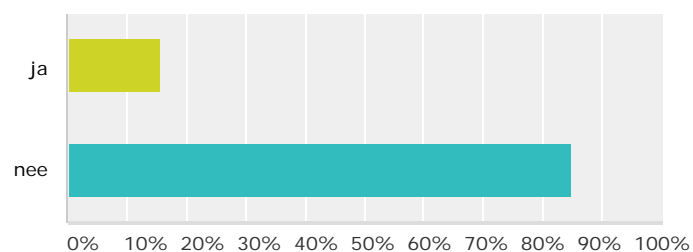
Antwoordkeuzen	Reacties
ja	53,85% 7
nee	15,38% 2
n.v.t.	30,77% 4
Totaal	13

#	Wanneer:	School
1	Voor 2010!	de mariënborn
2	ongeveer 6 jaar geleden	Prinses Beatrixschool Oosterbeek
3	ongeveer 8 jaar geleden	Don Boscoschool
4	Wel scholing in ontwikkelingsgericht onderwijs.	Airborneschool
5	implementatie cursus van een aantal wo. middagen	Prinses Beatrixschool Renkum

Vraag 7: Wij werken met een speciale woordenschat methodiek (bv. Met woorden in de weer)

Beantwoord: 13

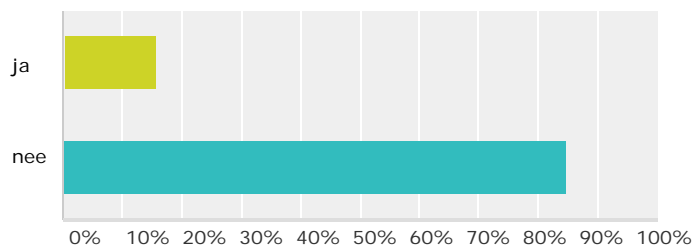
Overgeslagen: 0

Antwoordkeuzen	Reacties
ja	15,38% 2
nee	84,62% 11
Totaal	13

Vraag 8: Onze werkwijze is vastgelegd

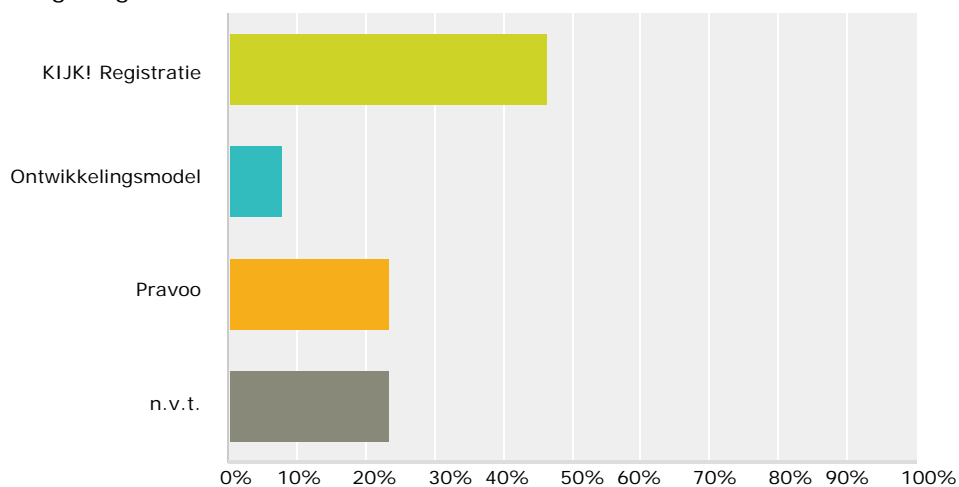
Beantwoord: 13
Overgeslagen: 0

Antwoordkeuzen	Reacties
ja	69,23% 9
nee	30,77% 4
Totaal	13

Vraag 9: Wij maken gebruik van het volgende leerlingvolgsysteem

Beantwoord: 13
Overgeslagen: 0

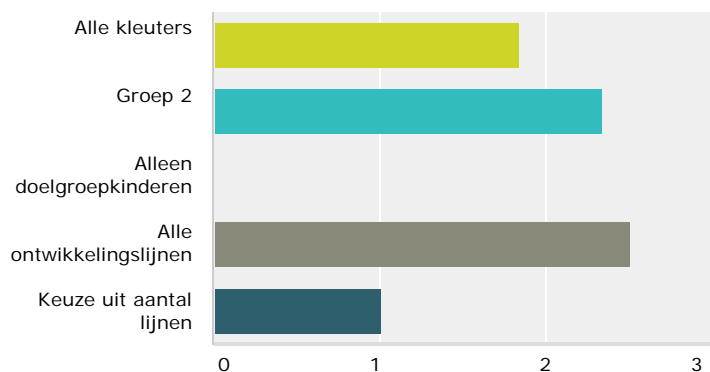
Antwoordkeuzen	Reacties
KIJK! Registratie	46,15% 6
Ontwikkelingsmodel	7,69% 1
Pravoo	23,08% 3
n.v.t.	23,08% 3
Totaal	13

#	Anders namelijk:	School
1	ZIEN, observatie instrument binnen Parnassys	dr. Albert Schweitzerschool
2	Esis B	Bernulphusschool
3	Horeb en eigen observatielijsten	Airborneschool
4	Zijn ons nu aan het oriënteren op Kijk	de Paasbergschool
5	Kindkenmerken (voorheen Mijlpalen)	OBS de Marlijn
6	cito LOVS	dr.Jac.P. Thijsseschool
7	cito LOVS	de Wegwijzer
8	Cito LVS en Scol voor opvallende kleuters (soc. / emotioneel)	Prinses Beatrixschool Renkum

Vraag 10: Hoeveel keren wordt KIJK! per groep, per jaar afgenomen?

Beantwoord: 6

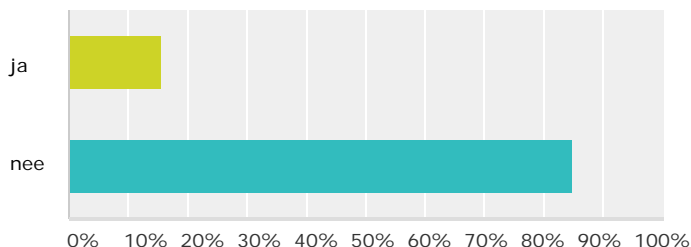
Overgeslagen: 7

	1	2	3	Totaal	Gemiddelde
Alle kleuters	33,33% 2	50,00% 3	16,67% 1	6	1,83
Groep 2	0,00% 0	66,67% 2	33,33% 1	3	2,33
Alleen doelgroep kinderen	0,00% 0	0,00% 0	0,00% 0	0	0,00
Alle ontwikkelingslijnen	0,00% 0	50,00% 1	50,00% 1	2	2,50
Keuze uit aantal lijnen	100,00% 1	0,00% 0	0,00% 0	1	1,00

Vraag 11: Wij werken met een toetskalender:

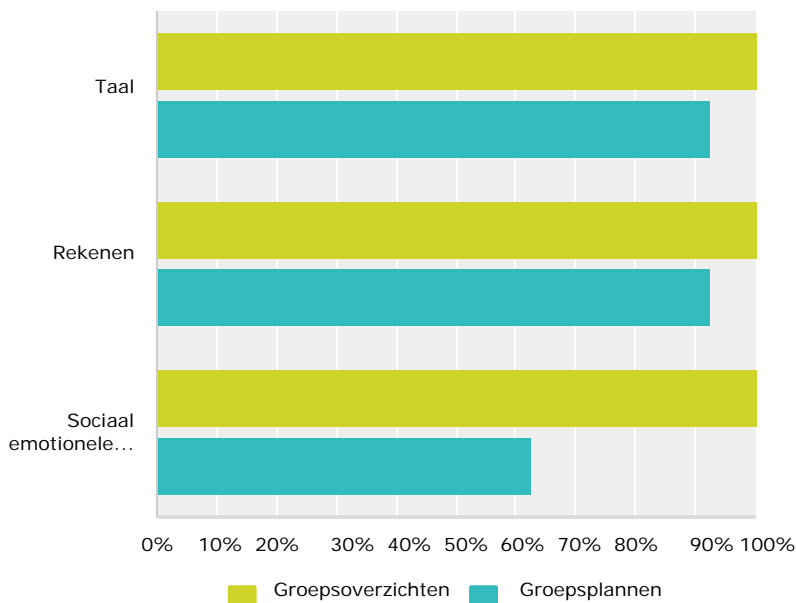
Beantwoord: 13
Overgeslagen: 0

Antwoordkeuzen	Reacties
ja	100,00% 13
nee	0,00% 0
Totaal	13

Vraag 12: Wij werken met groepsoverzichten- en plannen

Beantwoord: 13
Overgeslagen: 0

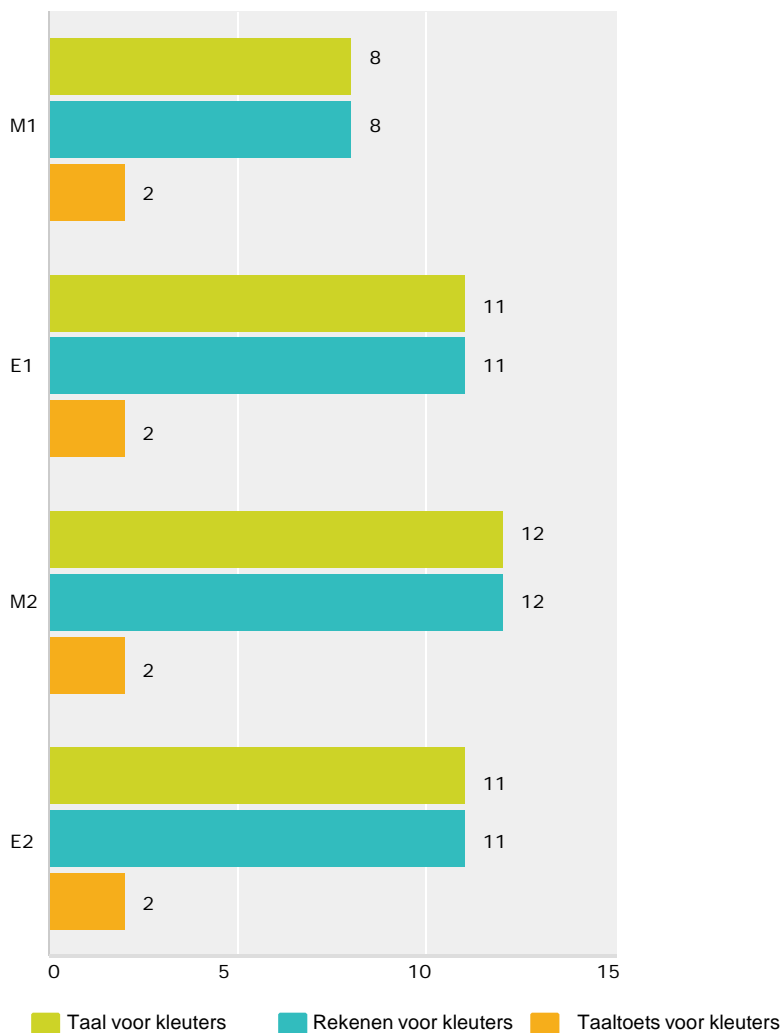

	Groepsoverzichten	Groepsplannen	Totale aantal respondenten
Taal	100,00% 13	92,31% 12	13
Rekenen	100,00% 13	92,31% 12	13
Sociaal emotionele Ontwikkeling	100,00% 8	62,50% 5	8

Vraag 13: Wij nemen de volgende citotoetsen af

Beantwoord: 12

Overgeslagen: 1

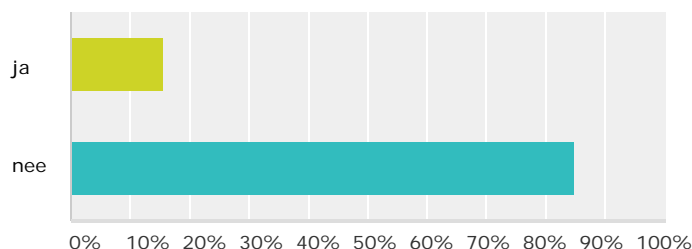

	Taal voor kleuters	Rekenen voor kleuters	Taaltoets voor kleuters	Totale aantal respondenten
M1	100,00% 8	100,00% 8	25,00% 2	8
E1	100,00% 11	100,00% 11	18,18% 2	11
M2	100,00% 12	100,00% 12	16,67% 2	12
E2	100,00% 11	100,00% 11	18,18% 2	11

Vraag 14: Worden er inhoudelijke ouderbijeenkomsten op gebied van opvoeding en educatie georganiseerd?

Beantwoord: 13

Overgeslagen: 0

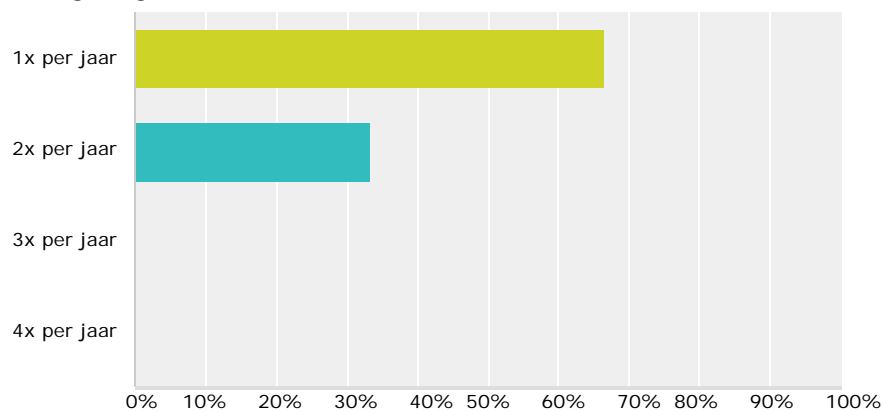

Antwoordkeuzen	Reacties
ja	23,08% 3
nee	76,92% 10
Totaal	13

Vraag 15: Hoe vaak per jaar worden deze ouderbijeenkomsten georganiseerd?

Beantwoord: 3

Overgeslagen: 10

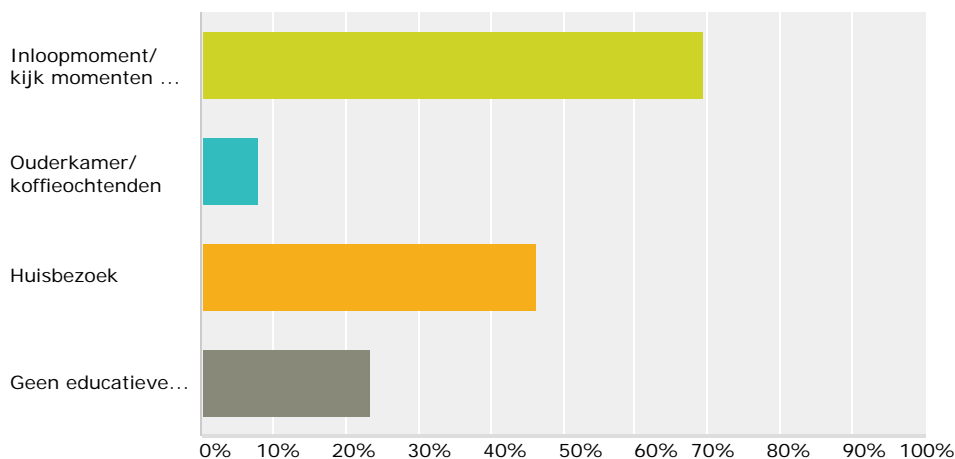
Antwoordkeuzen	Reacties
1x per jaar	66,67% 2
2x per jaar	33,33% 1
3x per jaar	0,00% 0
4x per jaar	0,00% 0
Totaal	3

#	Onderwerpen 2013	School
1	pesten, voeding	De Dorendal
2	2012 Omgaan met pesten, 2013 Gevolgen Renovatie school	Airborneschool
3	Workshop ronde, kanjertraining, veilig internetgebruik etc.	De Paasbergschool

Vraag 16: Welke van de volgende ouderactiviteiten worden er nog meer georganiseerd?

Beantwoord: 13

Overgeslagen: 0

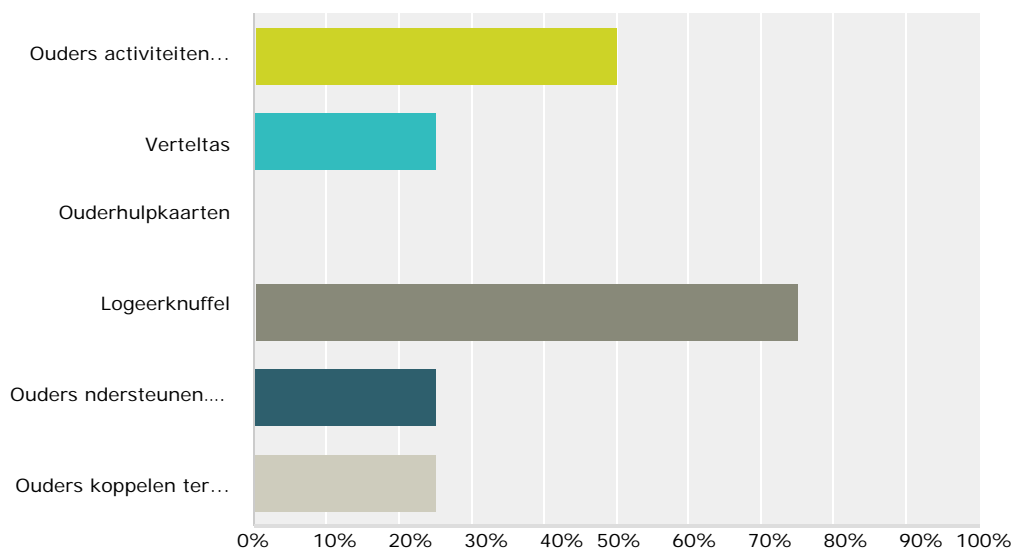
Antwoordkeuzen	Reacties
Inloopmoment/kijkmomenten in de groep	69,23% 9
Ouderkamer/koffieochtenden	7,69% 1
Huisbezoek	46,15% 6
Geen educatieve ouderactiviteiten	23,08% 3
Totale aantal respondenten: 13	

#	Anders namelijk:	School
1	Huisbezoek is bij nieuw aangemelde kinderen	Albert Schweizerschool
2	Ouders kunnen dit schooljaar de kanjertraining bijwonen	De Paasbergschool
3	laagdrempelige inloop bij de ib-er.	Prinses Beatrixschool Renkum

Vraag 17: Welke ontwikkeling bevorderende activiteiten worden er thuis gestimuleerd?

Beantwoord: 12

Overgeslagen: 1

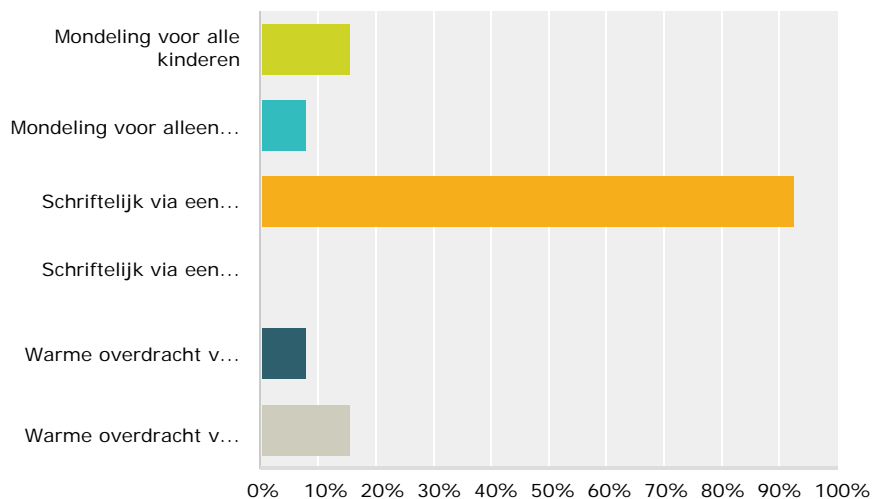

Antwoordkeuzen	Reacties
Ouders activiteiten aanreiken binnen het thema	50,00% 6
Verteltas	25,00% 3
Ouderhulpkaarten	0,00% 0
Logeerknuffel	75,00% 9
Ouders ondersteunen bij het aanleveren van ontwikkelingsgericht gedrag	25,00% 3
Ouders koppelen terug welke activiteiten ze hebben gedaan en hoe het is gegaan	25,00% 3
Totale aantal respondenten: 12	

#	Anders namelijk:	School
1	Lezen, voorlezen, praktische dingen als zindelijkheid, veterstrikken e.d.	De marienborn
2	Samenwerken met de bibliotheek en ouder met betrekking tot lezen en voorlezen	Albert Schweizerschool
3	klaskaarten vreedzame school	De Dorendal
4	Voorlezen	De Marlijn
5	de laatste twee items komen incidenteel n.a.v. noodzaak bij leerlingen	Prinses Beatrixschool Renkum

Vraag 18: Hoe is de overdracht tussen voor- en vroegschool geregeld

Beantwoord: 13
Overgeslagen: 0

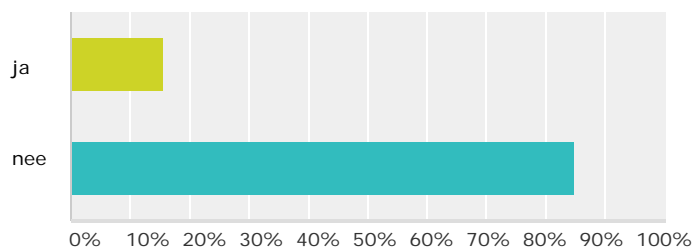
Antwoordkeuzen	Reacties
Mondeling voor alle kinderen	15,38% 2
Mondeling voor alleen doelgroepkinderen	7,69% 1
Schriftelijk via een overdrachtsformulier voor alle kinderen	92,31% 12
Schriftelijk via een overdrachtsformulier voor de doelgroepkinderen	0,00% 0
Warme overdracht voor alle kinderen	7,69% 1
Warme overdracht voor de doelgroepkinderen	15,38% 2
Totale aantal respondenten: 13	

#	Anders namelijk:	School
1	voor aanvraag rugzak was er alle medewerking van voorschool	Prinses Beatrixschool Renkum

Vraag 19: Is er inhoudelijke samenwerking tussen voor- en vroegschool?

Beantwoord: 13

Overgeslagen: 0

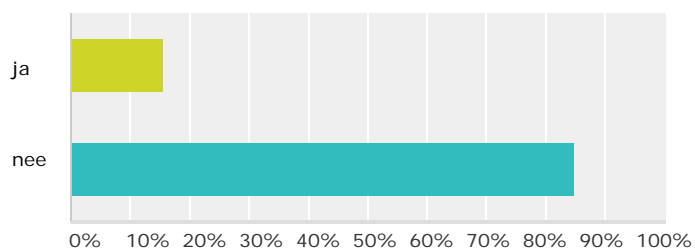

Antwoordkeuzen	Reacties
ja	23,08% 3
nee	76,92% 10
Totaal	13

Vraag 20: Is VVE opgenomen in het schoolplan?

Beantwoord: 13

Overgeslagen: 0

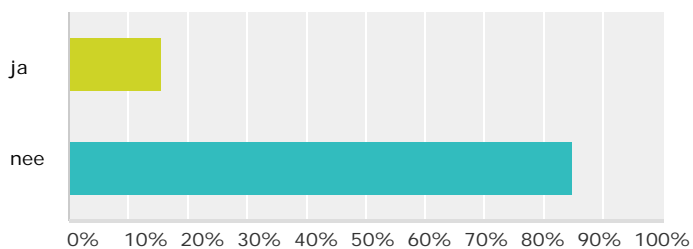

Antwoordkeuzen	Reacties
ja	38,46% 5
nee	61,54% 8
Totaal	13

Vraag 21: Is VVE opgenomen in het strategisch beleidsplan van uw stichting?

Beantwoord: 13

Overgeslagen: 0

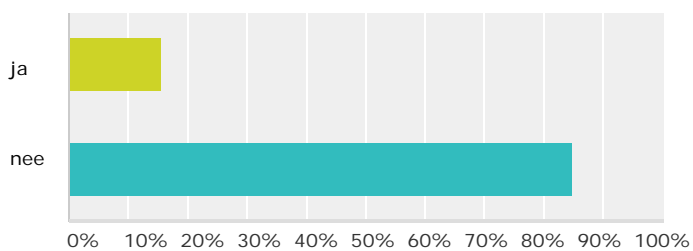

Antwoordkeuzen	Reacties
ja	46,15% 6
nee	53,85% 7
Totaal	13

Vraag 22: Is er een medewerker op school, die de kwaliteit bewaakt?

Beantwoord: 13

Overgeslagen: 0

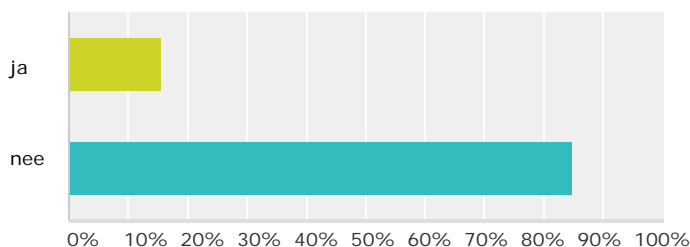

Antwoordkeuzen	Reacties
ja	69,23% 9
nee	30,77% 4
Totaal	13

Vraag 23: Wordt de kwaliteit van VVE geëvalueerd?

Beantwoord: 13

Overgeslagen: 0

Antwoordkeuzen	Reacties	Aantal
ja	23,08%	3
nee	76,92%	10
Totaal		13

Vraag 24: Hoe vaak per jaar wordt er geëvalueerd?

Beantwoord: 3

Overgeslagen: 10

#	Reacties	School
1	3x	Albert Schweizer
2	Indien wij doelgroepkinderen zouden hebben dan zou dit in ieder geval twee maal per jaar gebeuren.	De Paasbergschool
3	Minimaal 4 keer per jaar (evaluaties en tussenevaluaties)	Prinses Beatrixschool Renkum

Vraag 25: Op welke manier wordt de kwaliteit van VVE geëvalueerd?

Beantwoord: 3

Overgeslagen: 10

#	Reacties	School
1	Groepsbespreking, klassenbezoeken, observaties en data-analyse	Albert Schweizerschool
2	zie boven	De Paasbergschool
3	Er wordt geëvalueerd n.a.v. toetsen, observaties en oudergesprekken.	Prinses Beatrixschool Renkum

Marant

Adviseurs in leren & ontwikkeling

Nieuwe Aamsestraat 84a

6662 NK Elst

Postbus 198

6660 AD Elst (Gld)

T 0481 439 327

W www.marant.nl

marant

